

FUTBOLDA YENİ NEFES VAR! (VİDEO YARDIMCI HAKEM)

Dr. Sabiha Gizem ENGİN¹

Sporun ve Futbolun Günümüzdeki Önemi

Spor kavramı, sadece Türkiye sınırları içerisinde değil, aynı zamanda dünyanın dört bir köşesinde insanların hayatında önemli bir alanı kaplamaktadır. Spor olgusu, sadece ekonomik kalkınmayı sağlamamakta, aynı zamanda toplumların sosyal ve kültürel olarak gelişimlerine katkı sağlamaktadır. Bireysel olarak ise, kişilerin karakter özelliklerinden başlayarak, çevresel uyumlarını, bilgi/beceri düzeylerini, ayrıca tüm bunlara ek olarak, ruhsal ve bedensel iyi oluşlarına katkı sunmaktadır.

Pek çok faydayı içerisinde bulunduran spor olgusuna talep, 20. Yüzyıldan itibaren artış göstermiştir. Bireyler, sporu artık profesyonel sporcuların yaptığı bir iş statüsünden çıkararak, toplumsal anlamda sosyalleşme ve paylaşım alanı haline getirmiş, sağlıklı bir bütünlük elde etmek amacı ile kullanılan en popüler araç pozisyonunda konumlandırmıştır.

¹ Yozgat Bozok Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, s.gizemengin@gmail.com

VAR teknolojisi verilen kararların daha adil olmasına katkı sağlamaktadır. Kaydedilen Gol Oranları, VAR kullanılmadığında %92.1 iken, VAR kullanıldığında %99.2 olarak kaydedilmiştir. Gösterilen Kırmızı Kart Oranı, VAR kullanılmadığında %96.0 iken, VAR kullanıldığında %99.1 olarak kaydedilmiştir. Çalınan Penaltı Oranları, VAR kullanılmadığında %90.0 iken, VAR kullanıldığında %98.3 olarak kaydedilmiştir. Yanlış Kişiyi Kart Gösterilmeme Oranı, VAR kullanılmadığında %71.4 iken, VAR kullanıldığında %100 olarak kaydedilmiştir.

Sonuç olarak VAR teknolojisi futbol oyununa daha adil bir yapı getirmiştir. Futbola ve özellikle hakemlere olan desteği son derece önemlidir. Yeniliklerin kabulü, zaman içerisinde gerçekleşen ve oturan özelliğe sahiptir. Bu açıdan futbol paydaşlarının yeni sisteme adapte olmaları ve önyargılarını kırmaları da elbette ki belli bir süre istemektedir. Futbolseverlerin VAR'a ve VAR'ın oyunu geliştireceğine olan inançları yüksek bir orana sahiptir. Futbola getirilen bu yeni bakış açısı oyuna olan güveni arttırarak, seyir zevkini de yükseltecektir. Tüm bu bilgiler ışığında son söz ise iyi ki VAR olmalıdır.

Kaynaklar

- Acar, K. (2013). Futbol eğitimi alana çocuklarda problem çözme becerileri ve fonksiyonel olmayan tutumların incelenmesi (Doctoral dissertation, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü).
- Armstrong, G., & Giulianotti, R. (1999). Football in the Making. In *Football cultures and identities* (pp. 3-11). Palgrave Macmillan, London.
- Aycan, H. (2020). Futbol Paydaşlarının " Video Yardımcı Hakem " Teknolojisine İlişkin Görüşleri: Nitel Bir Araştırma, Yüksek lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
- Bal, B., & Dureja, G. (2012). Hawk eye: a logical innovative technology use in sports for effective decision making. *Sport Science Review*, 21(1-2), 107-119.
- Baltaş, A. (2017, Mayıs 31). Türkiye'de Futbol Neden İlerle(ye)mez? 8 Kasım 2022 tarihinde, acarbaltas.com adresinden erişildi.
- Boyle, R., & Haynes, R. (2004). *Football in the new media age*. Routledge.

- Caz, Ç., Çoban, O., & Gökkaya, D. Video Yardımcı Hakem (VAR) Sisteminin Futbolda Genel Yansımaları Üzerine Bir Araştırma. *Spor Eğitim Dergisi*, 5(3), 98-113.
- Collina, P. (2004). *Le Mie Regole Del Gioco - Benim Oyun Kurallarım*. Ankara: Altın Kitaplar
- Collins, H., & Evans, R. (2012). Sport-decision aids and the “CSI-effect”: why cricket uses Hawk-Eye well and tennis uses it badly. *Public Understanding of Science*, 21(8), 904-921.
- Çoban, D. (2004). Türkiye Profesyonel Futbol Liglerinde Görev Yapan Klasman Hakemlerinin Sürekli Kaygı Durumlarının İncelenmesi, S.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü Antrenörlük Eğitim Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Konya
- Da Costa, L.P. (2020). Engineered nanomaterials in the sports industry. In *Handbook of Nanomaterials for Manufacturing Applications* (pp. 309-320). Elsevier.
- Dadı, M.M., & Yıldız, O. (2022). Opinions of Football Referees on the VAR System and VAR Training. *Turkish Journal of Sport and Exercise*, 24(1), 52-65.
- Demir, M. ve Talimciler, A. (2015). *Şiddet, Şike ve Medya Kısacasında Futbol ve Taraftarlık*. Konya: Literatürk Kitabevi.
- Devicioğlu, S., & Altıngül, O. (2011). Spor teknolojilerinde inovasyon. Varol A, Varol Y, Çelik V, editörler. *IATS*, 11, 16-18.
- Doğar, A.V. (2006). Futbolun Spor ve Eğitim Aracı Olarak Fonksiyonel Yapısı. *Atatürk Üniversitesi kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (13), 19-21.
- Ekmekçi, A., Ekmekçi, R., & İrmış, A. (2013). Küreselleşme ve spor endüstrisi. *Pamukkale spor bilimleri dergisi*, 4(1), 91-117.
- Erbasan, Y. (1992). Atatürk ve spor, *Beden Eğitimi ve Spor Araştırmaları Dergisi*, 3(9), 20-21.
- Erdoğan, Ç.H. (2021). Futbolcuların video yardımcı hakem “VAR” sistemi hakkındaki görüşleri. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(2), 113-123.
- Ertılmaz, F. (2021). Video Yardımcı Hakem (Var) Teknolojisinin Profesyonel Futbol Disiplin Kurulu Kararlarına Etkisi Ve Hakemlerin Var’a Dair Alguları. Yüksek lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Adana.
- Gonzalez, H. (2005). U.S. Patent Application No. 10/505,712.
- Göktaş, Ş.Ç. (2021). Dijitalleşmenin Futbola Etkisi: Var (Video Assitant Referee) Uygulamasının %100 Futbol Programı Örneğinde İncelenmesi. Yüksek lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- IFAB (The International Football Association Board). (2021). *Oyun kuralları kitabı*. İstanbul: Türkiye Futbol Federasyonu Yayınları.

- Katırcı, H., & Uztuğ, F. (2009). Spor Kulüplerinde İletişim Yönetimi: Türkiye Profesyonel Futbol Liglerinde Yer Alan Spor Kulüplerinin İletişim Uygulamalarına İlişkin Araştırma Anadolu University Journal of Social Sciences, 9(1).
- Koçevre, A. (2007). Outline of a Phenomenology of Right. Rowman & Littlefield.
- Orta L (2000) Dünya'da ve Türkiye'de Futbol Hakemliğinin Başlangıcı ve Gelişimi Semineri, Onsekiz Mart Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Çanakkale.
- Öğretici H, Karçılılar A (2005) Dünya'da Futbol, Morpa Spor Ansiklopedisi, Morpa Kültür Yayınları, 2, İstanbul.
- Ryall, E. (2012). Are there any good arguments against goal-line technology?. Sport, Ethics and Philosophy, 6(4), 439-450.
- Türkiye Futbol Federasyonu (2020). Erişim adresi: <https://tff.org/default.aspx?pageID=71>
- Uzunoglu, Ö.U. (2008). Türk futbol hakemlerinin karar verme stillerinin klasmanlarına ve bazı değişkenlere göre incelenmesi (Doctoral dissertation, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü).
- VAR Protokolü. (2019). Erişim Tarihi: 11.11.2022 Erişim Linki: <https://www.tff.org/Resources/TFF/Images/MHK/VAR.pdf>
- VAR- Video Yardımcı Hakem. (2022). Erişim Tarihi: 09.11.2022 Erişim Linki: <https://www.tff.org/Resources/TFF/Images/MHK/VAR.pdf>
- Yenigün HS. (1997) Amatör Futbolcuların Sosyo-Ekonomik Durumlarının Araştırılması, Bitirme Tezi, Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, İzmir.
- Yetim, A. (2000). Sporun Sosyal Görünümü. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 5 (1), 63-72.
- Yıldıran, İ. (1997). Tepük Futbol mudur? XI. Yüzyıl Türk Spor Galiyetlerinden "Tepük" Oyunun Mahiyeti Üzerine Bir Araştırma. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2(1), 54-62.
- Yücel, A.S., & Devecioğlu, (2011). S. Spor Eğitiminde Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Kullanımı The Usage Of Information And Communication Technologies In Sport Education.